

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

Неохим АД (Дружеството) е създадено през 1951 г. Регистрирано е като акционерно дружество през месец юли 1997 г. Дружеството е със седалище и адрес на управление гр. Димитровград, Източна индустриална зона, ул. "Химкомбинатска" и е регистрирано в Търговския регистър с ЕИК 836144932. Последните промени в Устава на Дружеството са вписани в регистъра на търговските дружества на 6 август 2013 г. Последните промени в органите на управление са вписани в Търговския регистър на 21 юни 2018 г. с удължаване на мандата на управление до 13 юни 2021 г. На 21.06.2018 г. е вписано учредяване на прокура и упълномощаване на прокурист на Неохим АД.

1.1. Собственост и управление

Неохим АД е публично Дружество, съгласно Закона за публично предлагане на ценни книжа.

Към 31 декември 2018 г. разпределението на акционерния капитал на Дружеството, е както следва:

• Еко Тех АД	- 24.28 %
• Евро Ферт АД	- 24.03 %
• Феборан ООД	- 20.30 %
• Агрофер Интернешънъл Естаблишмънт, Лихтенщайн	- 7.68 %
• УПФ Съгласие	- 3.33 %
• Неохим АД (обратно изкупени акции)	- 2.58 %
• ЗУПФ Алианц България	- 2.30 %
• УПФ ЦКБ Сила	- 2.19 %
• Други	- 13.31 %

Неохим АД има едностепенна система на управление със Съвет на директорите, който се състои от 9 членове, както следва:

Димчо Стайков Георгиев	Председател
Елена Симеонова Шопова	Зам. Председател
Димитър Стефанов Димитров	Член
Тошо Иванов Димов	Член
Васил Живков Грънчаров	Член
Виктория Илиева Ценова	Член
Зърнени храни България АД	Член
Хуберт Пухнер	Член
Мартина Михаела Аубергер	Член

Дружеството се представлява от Димитър Стефанов Димитров в качеството му на Изпълнителен директор и Стефан Димитров Димитров в качеството му на Прокурист (Търговски управител), всеки един от двамата поотделно.

Ръководството на Неохим АД се осъществява от Съвет на директорите. Някои от функциите по оперативно управление са възложени на изпълнителен директор и прокурист.

Одитният комитет подпомага работата на Съвета на директорите, има роля на лица натоварени с общо управление, които извършват мониторинг и надзор над Неохим АД вкл. над системата на финансово отчитане на Дружеството.

Членовете на одитния комитет са:

Таня Димитрова Кованлъшка

Николина Желева Делчева

Йорданка Атанасова Николова

Към 31 декември 2018 г. общият брой на персонала в Дружеството е 878 работници и служители (31 декември 2017 г.: 969).

1.2. Предмет на дейност

Предметът на дейност на Дружеството включва следните видове операции и сделки:

- производство на неорганични и органични химически продукти;
- търговска дейност.

1.3. Основни показатели на стопанската среда

Основните показатели на стопанската среда, които оказват влияние върху дейността на дружеството, за периода 2015 – 2018 г. са представени в таблицата по-долу:

Показател	2015	2016	2017	2018
БВП в млн. лева	88,575	94,130	101,043	107,987
Реален растеж на БВП	3.5%	3.9%	3.8%	3.2%
Инфлация в края на годината (ХИПЦ)	-0.9%	-0.5%	1.8%	2.3%
Среден валутен курс на щатския долар за годината	1.76	1.77	1.73	1.66
Валутен курс на щатския долар в края на годината	1.80	1.86	1.65	1.72
Основен лихвен процент в края на годината	0.01	0.00	0.00	0.00
Безработица (в края на годината)	10.0%	8.0%	7.1%	6.1%
Кредитен рейтинг на Р България по Standard&Poors (дългосрочен)	BB+	BB+	BB+	BBB-
Кредитен рейтинг на Р България по Moody's (дългосрочен)	Baa2	Baa2	Baa2	Baa2
Кредитен рейтинг на Р България по Fitch (дългосрочен)	BBB	BBB	BBB-	BBB

* Прогноза на БНБ за 2018 г., изготвена към 21 декември 2018 г. източник: БНБ

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО

2.1. База за изготвяне на индивидуалния финансов отчет

Индивидуалният финансов отчет на Неохим АД е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила от 1 януари 2018 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз. МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти” (МСС).

За текущата финансова година дружеството/Групата/ е приело/а всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за неговата/нейната дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, *практически приложими за годишни отчетни периоди, започващи най-рано на 1 януари 2018 г. за предприятията в Република България*, са настъпили промени в счетоводната политика на дружеството относно принципите, правилата и критериите за отчитане на следните отчетни обекти, както и на представянето и оповестяванията на финансова информация за тях:

- МСФО 9 Финансови инструменти (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г., приет от ЕК).
- МСФО 7 (променен) Финансови инструменти: Оповестявания – относно облекчението за преизчислението на сравнителни периоди и свързаните с тях оповестявания при прилагането на МСФО 9 (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г., приет от ЕК).
- МСФО 15 Приходи по договори с клиенти (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г., приет от ЕК).

За останалите стандарти и тълкувания, посочени по-долу, ръководството е проучило възможния им ефект и е определило, че те не биха имали ефект върху счетоводната политика, респ. активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството поради това, че то не разполага/оперира с такива обекти и/или не реализира подобни сделки и трансакции:

- МСФО 2 (променен) Плащане на базата на акции – Класификация и оценяване на трансакциите базирани на плащания с акции (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г., приет от ЕК).
- МСФО 4 (променен) Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г., приет от ЕК).
- Подобрения в МСФО Цикъл 2014-2016 (м. декември 2016 г.) – подобрения в МСФО 1 и МСС 28 (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г., приети от ЕК).

- МСС 40 (променен) – Инвестиционни имоти – относно трансфери на инвестиционни имоти (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г., приет от ЕК).
- КРМСФО 22 – Сделки с чуждестранна валута и авансови плащания (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г., прието от ЕК).

2.2. Консолидиран отчет на Дружеството

Настоящият финансов отчет представлява индивидуален финансов отчет, изготвянето на който се изисква, съгласно счетоводното и данъчното законодателство на Република България. Дружеството притежава собственост и упражнява контрол върху дъщерни дружества поради което, съгласно изискванията на Закона за счетоводството в България и на основание МСФО 10 Консолидирани финансови отчети изготвя и консолидиран финансов отчет.

2.3 Счетоводни предположения и приблизителни счетоводни оценки

Представянето на финансов отчет, съгласно Международните стандарти за финансови отчети, изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условия на финансова криза несигурностите са по-значителни).

2.4. Сравнителни данни

Дружеството представя сравнителна информация в този индивидуален финансов отчет за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

Изключение от това правило е представянето на ефектите от приложението за първи път на МСФО 15 *Приходи от договори с клиенти* и МСФО 9 *Финансови инструменти*. Дружеството е избрало модифицирано ретроспективно прилагане за първи път на МСФО 15 *Приходи от договори с клиенти*. При приемането на МСФО 9 *Финансови инструменти* дружеството е приложило изключенията (облекченията) при първоначалното му прилагане. Всички корекции, произтичащи от първоначалното прилагане на двата нови стандарта, са отчетени в собствения капитал (към „неразпределената печалба“) към 1 януари 2018 г. Сравнителната информация за 2017 г. не е преизчислена. Тя е представена и оповестена съгласно изискванията на МСС 39 *Финансови Инструменти: Признание и Оценяване* (отменен), МСФО 7 *Финансови Инструменти: Оповестяване*, МСС 18 *Приходи* (отменен) и МСС 11 *Договори* за строителство (отменен) и свързаните с тях разяснения.

2.5. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционална валута е валутата на основната икономическа среда, в която едно предприятие функционира и в която главно се генерират и изразходват паричните средства. Тя отразява основните сделки, събития и условия, значими за предприятието. Левът е фиксиран по Закона за БНБ към еврото в съотношение BGN 1.95583:EUR 1.

Нетните разлики от промяна на валутни курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, като се представят нетно към “други доходи/(загуби) от дейността”.

Немонетарните отчетни обекти в отчета за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Настоящият индивидуален финансов отчет е изготвен в хиляди лева (х. лв.).

2.6. Приходи

2.6.1. Счетоводна политика, приложима от 01 януари 2018 г.

2.6.1.1. Признаване на приходи по договори с клиенти

Обичайните приходи на Дружеството са от продажба на продукция собствено производство.

Приходите в Дружеството се признават, когато контролът върху обещаните в *договора с клиента* стоки и/или услуги се прехвърли на клиента. Контролът се прехвърля на клиента при удовлетворяване на задълженията за изпълнение по договора чрез прехвърляне на обещаните стоки и/или предоставяне на обещаните услуги.

Оценка на договор с клиент

Договор с клиент е налице само когато при влизането му в сила той: *а.* има търговска същност и мотив, *б.* страните са го одобрили (устно, писмено или на база „установена и общопризната стопанска практика“) и се ангажирали да го изпълнят, *в.* правата на всяка страна, *г.* условията за плащане могат да бъдат идентифицирани, и *д.* съществува вероятност възнаграждението, на което дружеството има право при изпълнение задълженията си за изпълнение, да бъде получено. При оценка на събираемостта се вземат предвид всички релевантни факти и обстоятелства по сделката, вкл. минал опит, обичайни бизнес практики, публикувани правила и направени изявления от страна на Дружеството, обезпечения и възможности за удовлетворяване.

Договор, за който някой от горепосочените критерии все още не е изпълнен, подлежи на нова оценка всеки отчетен период. Получените възнаграждения по такъв договор се признават като задължение (*пасив по договор*) в отчета за финансовото състояние, докато: *а.* всички критерии за признаване на договор с клиент не бъдат изпълнени; *б.* Дружеството изпълни задълженията си за изпълнение и е получило цялото или почти цялото възнаграждение (което не подлежи на възстановяване); и/или *в.* когато договорът е прекратен и полученото възнаграждение не подлежи на възстановяване.

При първоначалната оценка на договорите си с клиенти Дружеството прави допълнителен анализ и преценка дали два или повече договора трябва да бъдат разглеждани в тяхната комбинация и да бъдат отчетени като един, и респ. дали обещаните стоки и/или услуги във всеки отделен и/или комбиниран договор трябва да бъдат отчетени като едно и/или повече задължения за изпълнение.

Всяко обещание за прехвърляне на стоки и/или услуги, които са разгранчими (сами по себе си и в контекста на договора) се отчита като едно задължение за изпълнение.

Дружеството признава приход за всяко *отделно задължение за изпълнение* на ниво *индивидуален договор с клиент* като се анализират вида, срока и условията за всеки конкретен договор.

2.6.1.2. Измерване на приходите по договори с клиенти

Приходите се измерват въз основа на определената за всеки договор *цена на сделката*.

Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни. При определянето на цената на сделката, Дружеството взема предвид условията на договора и обичайните си търговски практики.

2.6.1.3. Задължения за изпълнение по договори с клиенти

Приходите, генерирани в Дружеството, са основно от продажба на продукция собствено производство. Несъществен дял имат приходите от продажби на стоки и услуги. Като цяло Дружеството е достигнало до заключение, че действа като принципал при договореностите си с клиентите, тъй като обичайно Дружеството контролира стоките и/или услугите преди да ги прехвърли към клиента.

Приходи от продажби на продукция и стоки

Дружеството произвежда и продава основно амониев нитрат, амоняк, амониев бикарбонат и др. При продажба контролът върху продукцията/стоката се прехвърля към клиента в точно определен *времеви момент*, което обичайно е при предаването на стоката на клиента/превозвача на уговорено място и клиентът може да се разпорежда с продадената продукция/стоки като управлява употребата и получава по същество всички останали ползи.

Приходи от продажби на услуги

Предоставяните от Дружеството услуги включват: наеми, услуги по трудова медицина, транспорт и др. Контролът върху услугите се прехвърля в периода от времето при тяхното предоставяне, Приходите от продажби се признават в течение на времето чрез измерване на степента на изпълнение на задълженията на Дружеството (етап на завършеност).

Цена на сделката и условия за плащане

Цената на сделката обичайно включва фиксирана продажна цена, съгласно обща или клиентска ценова листа.

Променливо възнаграждение

Променливото възнаграждение се включва в цената на сделката само доколкото е много вероятно, че няма да настъпи съществена корекция в размера на признатите кумулативно приходи.

2.6.2. Счетоводна политика, приложима до 31 декември 2017 г.

Приходите в Дружеството се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която стопанските изгоди се придобиват от Дружеството и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

При продажбите на продукция, стоки и материали приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи от собствеността преминават у купувача.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на отчета за финансовото състояние, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените продукция, стоки и услуги, нетно от косвени данъци (акциз и данък добавена стойност) и предоставени отстъпки и работи.

2.7. Разходи

Разходите в Дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост, но само доколкото последното не води до признаването на отчетни обекти за активи или пасиви, които не отговарят на критериите на МСФО и рамката към тях.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите, за които се отнасят, се изпълняват.

Финансовите разходи се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат и се състоят от лихвени разходи, свързани с получени заеми, както и такси и други преки разходи по кредити.

2.8. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени във финансовия отчет по себестойност (цена на придобиване), намалена с натрупаната амортизация (без земите) и загубите от обезценка.

Първоначално придобиване

При първоначално придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по себестойност, която включва покупната цена, митническите такси и всички други преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние.

Преките разходи основно са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци, разходи за капитализирани лихви за активи, отговарящи на условията по МСС 23 и др. Компоненти, които са придобити заедно с или към конкретни други дълготрайни материални активи, но все още не са инсталирани към тях, се капитализират към стойността на основния обект и се амортизират с неговия остатъчен полезен живот.

При изграждането на дълготрайни материални активи по стопански начин в цената на придобиване се включват всички преки разходи, свързани с ресурсите, чрез които се изграждат съответните обекти (разходи за заплати и осигуровки, материали и суровини, външни услуги и др).

Дружеството е определило стойностен праг от 500 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се изписват като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващо оценяване

Избраният от Дружеството подход за последваща балансова оценка на имотите, машините и оборудването е моделът на себестойността по МСС 16 – себестойност, намалена с натрупаните амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Методи на амортизация

Дружеството използва линеен метод на амортизация на имотите, машините и оборудването. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Земята не се амортизира. Полезният живот по групи активи е съобразен с: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване.

Определените срокове на полезен живот на дълготрайните материални активи се преглеждат в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира, считано от датата на промяната.

Определеният полезен живот по групи активи е както следва:

- сгради – 10-50 г.;
- машини, съоръжения и оборудване – 2-25 г.;
- компютри – 2-5 г.;
- транспортни средства – 3-15 г.;
- стопански инвентар – 2-15 г.

Определените срокове на полезен живот на дълготрайните материални активи се преглеждат в края на всяка отчетна година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира, считано от датата на промяната.

Последващи разходи

Разходите за ремонт и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчният му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на имотите, машините и оборудването подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на имотите, машините и оборудването е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност в употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат към статията “Обезценка и отписване на нетекущи активи” в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Печалби и загуби от продажба

Дълготрайните материални активи се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “имоти, машини и оборудване” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, в “Други приходи/(загуби) от дейността, нетно” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.9. Нематериални активи

Нематериалните активи са представени в индивидуалния финансов отчет по себестойност, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В техния състав са включени лицензии за ползване на програмни продукти и емисионни квоти по евросхема за търговия с емисии и единици редуцирани емисии.

Дружеството класифицира емисионните квоти като текущи, когато очаква да ги реализира в рамките на един отчетен период и нетекущи – всички останали.

В Дружеството се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 5 години, с изключение на нетекущите емисионни квоти, които се отписват при употребата им.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Нематериалните активи се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “нематериалните активи” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, в “Други приходи/(загуби) от дейността, нетно” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Евросхема за търговия с емисии и единици редуцирани емисии

При първоначално придобиване разпределените квоти за парникови газове от Националния регистър за търговия с квоти за емисии на парникови газове по повод на третия период от Европейската схема за търговия с емисии (ЕСТЕ), се признават като нематериални активи по номинална стойност (нулева стойност). Закупените квоти се признават при първоначално придобиване по цена на придобиване и се извършва тяхната класификация като текущи, или нетекущи в зависимост от намеренията за използване. Избраният от Дружеството подход за последваща оценка на нетекущите емисионни квоти е моделът на себестойността – себестойност намалена с натрупани загуби от обезценка. Текущите емисионни квоти се признават в разходите (себестойността на готовата продукция) при отписването им в рамките на текущия отчетен период. Допълнително, Дружеството признава задължение в отчета за финансовото състояние, когато нивото на емисиите на вредни газове за един период надвишава нивото на разпределените и налични квоти. Задължението се оценява по цената на придобиване на закупени квоти до достигане на нивото на държаните от Дружеството квоти и се преоценява по текущи пазарни цени към датата на отчета за финансовото състояние за превишението над наличните квоти, като промените в размера на задължението се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Дружеството прилага метод на изписване на квотите за вредни газове на база на реално потребени квоти за периода.

2.10. Инвестиции в дъщерни дружества

Дългосрочните инвестиции, представляващи участие в дъщерни дружества, са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), която представлява справедливата стойност на възнаградението, което е платено. Инвестициите в дъщерни дружества не се търгуват на фондови борси. Това обстоятелство не дава възможност да се осигурят котировки на пазарни цени на активен пазар, които да изразяват достатъчно достоверно справедливата стойност

на тези акции. Допълнително, бъдещото функциониране на част от тези дружества е свързано с определени несигурности, за да могат да се правят достатъчно разумни и обосновани дългосрочни предположения за изчисляването на справедливата стойност на техните акции чрез други оценъчни методи.

В съответствие с изискванията на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети Дружеството притежава контрол в други предприятия, ако и само ако притежава всички от следните:

- правомощия в предприятието, в което е инвестирано;
- излагане на или права върху променливите приходи от неговото участие в предприятието, в което е инвестирано;
- възможност да използва своите правомощия в предприятието, в което е инвестирано, за да окаже въздействие върху размера на възвръщаемостта на инвеститора.

На основата на горепосочените критерии Дружеството е преценило, че притежава контрол във всички предприятия, където притежава директно или индиректно повече от 50% от капитала с право на глас.

Притежаваните от Дружеството инвестиции в дъщерни дружества подлежат на преглед за обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се отразява в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Размерът на обезценката отчита разликата между цената на придобиване на инвестициите и размера на сегашната стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани към края на отчетния период. Обезценката се отчита към статията “Обезценка и отписване на нетекущи активи” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

При покупка и продажба на инвестиции в дъщерни дружества се прилага “датата на сключване” на сделката.

Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола върху стопанските изгоди от инвестициите.

2.11. Инвестиции на разположение и за продажба

Инвестициите под форма на финансови активи на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, представляващи акции и дялове от капитала на други дружества (малцинствено участие), държани с дългосрочна перспектива.

Първоначално оценяване

Първоначално инвестициите (финансови активи) на разположение и за продажба се признават по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, включително преките разходи по придобиване на инвестицията (финансовия актив).

Последващо оценяване

Притежаваните от Дружеството инвестиции, представляващи акции в други дружества (малцинствено участие) са оценени и представени в отчета за финансовото състояние по цена на придобиване, тъй като техните акции не се търгуват на активен пазар, за тях няма котировки на пазарни цени на активен пазар, а предположенията за прилагането на алтернативни оценъчни методи са свързани с високи несигурности, за да се достигне до достатъчно надеждно определяне на справедливата им стойност.

Притежаваните ценни книжа на разположение за продажба се преглеждат към всяка дата на отчета за финансовото състояние и при установяване на условия за обезценка, същата се отразява в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) освен ако през предходни

периоди има формиран положителен резерв за тези инвестиции – тогава първо обезценката се покрива за сметка на този резерв и се представя нетно в отчета за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход). Сумата на признатата загуба от обезценка е равна на разликата между балансовата стойност и възстановимата стойност на инвестицията.

Всички покупки и продажби на ценни книжа “на разположение за продажба” се признават на датата на търгуването, т. е. датата, на която Дружеството се ангажира да закупи или продаде финансов актив.

2.12. Материални запаси

Материалните запаси са оценени по по-ниската от: цена на придобиване (себестойност) и нетната им реализируема стойност.

Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в себестойността (цената на придобиване), както следва:

- суровини и материали в готов вид - всички доставни разходи, които включват покупна цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите в готов за тяхното използване вид;
- готова продукция и незавършено производство - преките разходи за материали и труд и съответстващата част от производствените непреки разходи при нормално натоварен капацитет на производствените мощности, с изключение на административните разходи, курсовите разлики и разходите по привлечени финансови ресурси.

Включването на постоянните общопроизводствени разходи в себестойността на произвежданата продукция и полуфабрикати се извършва на базата на нормалния капацитет на производствените мощности. Избраната от Дружеството база за разпределението им по продукти е количеството произведена продукция.

При употребата (продажбата) на материалните запаси се използва методът на средно-претеглената цена (себестойност).

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанска дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация.

2.13. Търговски вземания

Търговските вземания представляват безусловно право на Дружеството да получи възнаграждение по договори с клиенти и други контрагенти (т.е. то е обвързано само с изтичане на време преди изплащането на възнаграждението).

Първоначално оценяване

Търговските вземания се представят и отчитат първоначално по справедлива стойност на база цената на сделката, която стойност е обичайно равна на фактурната им стойност, освен ако те съдържат съществен финансиращ компонент, който не се начислява допълнително. В този случай те се признават по сегашната им стойност, определена при дисконтова норма в размер на лихвен процент, преценен за присъщ на длъжника .

Последващо оценяване

Дружеството държи търговските вземания единствено с цел събиране на договорни парични потоци и ги оценява последващо по амортизирана стойност, намалена с размера на натрупената обезценка за очаквани кредитни загуби.

*Обезценка***Счетоводна политика, приложима от 1 януари 2018 година**

Дружеството прилага модела на очакваните кредитни загуби за целия срок на всички търговски вземания, използвайки опростения подход, допускан от МСФО 9, и на база матричен модел за процента на загубата.

Обезценката на вземанията се начислява чрез съответна кореспондентна корективна сметка за всеки вид вземане към статията “Обезценка на текущи активи” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Счетоводна политика приложима до 31 декември 2017 г.

Обезценката на търговски вземания се оценява на базата на модела на понесени загуби. Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или част от нея съществува висока несигурност.

Несъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят.

2.14. Лихвоносни заеми и други предоставени финансови ресурси

Всички заеми и други предоставени финансови ресурси се представят първоначално по цена на придобиване (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на предоставеното по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и предоставени ресурси. След първоначалното им признаване лихвоносните заеми и други предоставени ресурси последващо се оценяват и представят в отчета за финансово състояние по амортизирана стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизираната стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други суми, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови приходи (лихви) или разходи през периода на амортизация или когато вземанията се погасят, отпишат или редуцират.

Приходите от лихви се признават в съответствие с етапа, в който е класифициран съответният заем или друго вземане по предоставен финансов ресурс на база метода на ефективния лихвен процент.

Лихвоносните заеми и други предоставени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която дружеството има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период

2.15. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства включват касовите наличности и наличностите по разплащателните сметки, а паричните еквиваленти - депозити в банки с оригинален матуритет до три месеца и средствата на депозитите с по-дълъг матуритет, които са свободно разполагаеми за Дружеството съгласно условията на договореностите с банките по време на депозита.

*Последващо оценяване***Счетоводна политика, приложима от 1 януари 2018 година**

Паричните средства и еквиваленти в банки се представят последващо по амортизирана стойност без натрупаната обезценка за очаквани кредитни загуби.

Счетоводна политика, приложима до 31 декември 2017 година

Паричните средства и еквиваленти в банки се представят последващо по амортизирана стойност без натрупаната обезценка за реално понесени кредитни загуби.

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- лихвите по получени инвестиционни кредити се включват като плащания за финансова дейност, а лихвите, свързани с кредити, обслужващи текущата дейност (за оборотни средства), се включват в оперативна дейност;
- получените лихви от депозити в банки се включват в състава на паричните потоци от инвестиционна дейност;
- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи от чуждестранни доставчици се посочва на ред “платени данъци”, а при доставка на дълготрайни активи от страната се посочва на ред “плащания към доставчици” към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружеството за съответния период (месец).
- постъпленията и плащанията от и по овърдрафти са показани нетно от дружеството.
- трайно блокираните парични средства над 3 месеца не се третираат като парични средства и еквиваленти.
- постъпленията по договори за факторинг се представят в парични потоци от финансова дейност (или към оперативната дейност).
- плащанията за покупка на емисионни квоти, класифицирани като текущи са включени като плащане за оперативна дейност (плащания на доставчици);
- полученото финансиране за електроенергия, свързано с разходите за енергия от възобновяеми източници е включено в паричните потоци от финансова дейност.

2.16. Търговски и други задължения

Търговските и други текущи задължения в отчета за финансово състояние се представят по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените активи и услуги. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност на база сегашната им стойност при дисконтова норма, присъща за Дружеството, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва

2.17. Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси

В отчета за финансово състояние всички заеми и други привлечени финансови ресурси се представят първоначално по цена на придобиване (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След първоначалното им признаване лихвоносните заеми и други привлечени ресурси последващо се оценяват и представят в отчета за финансово състояние по амортизирана стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва.

Амортизираната стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, вкл. дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови приходи или разходи (лихви) през периода на амортизацията или когато задълженията се отпишат или редуцират.

Разходите за лихви се признават за срока на финансовия инструмент на база метода на ефективния лихвен процент.

Лихвоносните заеми и други привлечени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която дружеството има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

2.18. Разходи по заеми

Разходите по заеми, които пряко се отнасят към придобиването, строителството или производството на отговарящ на условията актив (квалифициран актив), се капитализират като част от стойността на този актив.

Отговарящ на условията актив (квалифициран актив), съгласно изискванията на МСС 23 *Разходи по заеми* е актив, който непременно изисква значителен период от време, за да стане готов за предвижданата му употреба или продажба. За Дружеството този период е 12 месеца.

Размерът на разходите по заеми, които могат да се капитализират в стойността на един отговарящ на условията актив, се определя чрез коефициент на капитализация. Коефициентът на капитализация е среднопретеглената величина на разходите по заеми, отнесени към заемите на Дружеството, които са непогасени през периода, с изключение на заемите, извършени специално с цел придобиване на един отговарящ на условията актив.

Капитализирането на разходите по заеми като част от стойността на един отговарящ на условията актив започва, когато са изпълнени следните условия:

- извършват се разходите за актива;
- извършват се разходите по заеми; и
- в ход са дейности, които са необходими за подготвяне на актива за предвижданата му употреба или продажба.

Разходите по един отговарящ на условията актив включват само тези разходи, които са довели до плащания на парични средства, прехвърляния на други активи или поемане на лихвоносни задължения.

Разходите по заеми се намаляват с всякакви получени плащания или получени дарения във връзка с актива. Разходите по заеми се намаляват и с всякакъв инвестиционен доход от временното инвестиране на средствата от тези заеми.

Капитализацията на разходите се преустановява, когато са приключени всички дейности, необходими за подготвянето на отговарящия на условията актив за предвижданото му използване или продажба.

2.19. Лизинг

Финансов лизинг

Лизингополучател

Финансовият лизинг, при който се трансферира към Дружеството съществена част от всички рискове и стопански ползи, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се капитализира в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя, като се представя като

имоти, машини и оборудване под лизинг по по-ниската от тяхната справедлива стойност към датата на придобиване или настоящата стойност на минималните лизингови плащания. Лизинговите плащания съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихвата) и припадащата се част от лизинговото задължение (главница), така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение. Лихвените разходи се включват в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Финансовият лизинг поражда амортизационен разход за амортизируемите активи, както и финансов разход за всеки отчетен период. Амортизационната политика по отношение на амортизируемите наети активи е съобразена с тази по отношение на собствените амортизируеми активи. Ако не съществува достатъчна степен на сигурност, че собствеността ще бъде придобита до края на срока на лизинговия договор, активът се амортизира през по-краткия от двата срока — срока на лизинговия договор или полезния живот на актива.

Оперативен лизинг

Лизингополучател

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг. Поради това активът не се включва в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя.

Плащанията във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на база линеен метод за периода на лизинга.

Лизингодател

Наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив. Поради това този актив продължава да е включен в състава на неговите имоти, машини и оборудване като амортизацията му за периода се включва в текущите разходи на лизингодателя.

Приходът от наеми от оперативен лизинг се признава на базата на линейния метод в продължение на срока на съответния лизинг в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Първоначално направените преки разходи във връзка с договарянето и уреждането на оперативния лизинг, се добавят към балансовата стойност на отдадените активи и се признават на базата на линейния метод в продължение на срока на лизинга.

2.20. Доходи за персонала

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите на Дружеството се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство в България.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналят е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удръжки) в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от Дружеството вноски по социалното и здравно

осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

Към датата на годишния финансов отчет Дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Планове с дефинирани вноски

Основно задължение на Дружеството в качеството му на работодател е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за фонд "Пенсии", допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд "Общо заболяване и майчинство" (ОЗМ), фонд "Безработица", фонд "Трудова злополука и професионална болест" (ТЗПБ) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски се утвърждават със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО) в съотношение 60:40 (2017 г.: 60:40).

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от Дружеството в качеството му на работодател, се основават на българското законодателство, са планове с дефинирани вноски. При тези планове работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд "Пенсии", фонд "ОЗМ", фонд "Безработица", фонд "ТЗПБ", както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към Дружеството няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Дължимите от Дружеството вноски по плановете с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда Дружеството в качеството му на работодател в България е задължено да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на отчета, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им - в отчета за всеобхватния доход като:

а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят в текущата печалба или загуба, по статия „разходи за персонал”;

б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи”. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен финансов отчет, Дружеството назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните им задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котиран в България, където функционира и самото Дружество.

Доходи при напускане

Дружеството признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.21. Акционерен капитал и резерви

Неохим АД е акционерно Дружество и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на акционерен капитал, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите на Дружеството. Акционерите отговарят за задълженията на Дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност.

Дружеството отчита основния си акционерен капитал по номинална стойност на регистрираните в Търговския регистър акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и Устава, Дружеството е длъжно да формира и фонд Резервен (законови резерви), като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя, докато средствата във фонда достигнат една десета част от капитала или по-голяма част, предвидена в Устава;
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание на акционерите.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в Устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на капитала.

Обратно изкупените собствени акции са представени в отчета за финансовото състояние по себестойност (цена на придобиване) като с брутната цена на обратно изкупените акции е намален собственият капитал на Дружеството. Печалбите или загубите от продажбата на обратно изкупени собствени акции се представят директно в собствения капитал на Дружеството в компонента “Неразпределена печалба”.

Компонент от последващи оценки на задължение по пенсионни планове с дефинирани доходи е формиран от последващите оценки на задълженията към персонала при пенсиониране, които по същество представляват актюерски печалби и загуби признавани веднага, в периода, в който възникват. Те се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи”.

2.22. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2018 е 10% (2017: 10%).

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия метод за определяне на задължението, за всички временни разлики към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби, до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда при изготвяне на годишния отчет за финансово състояние и се редуцира до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени като други компоненти на всеобхватния доход или друга капиталова позиция в отчета за финансовото състояние, също се отчитат директно към съответния компонент на всеобхватния доход или балансова капиталова позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки и основи, които се очаква да се прилагат за периода и типа операции, през които активите се очаква да се реализират, а пасивите - да се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила, и по данъчни ставки на държавата (България), в чиято юрисдикция се очаква да се реализира съответният отсрочен актив или пасив.

Отсрочени данъчни активи на Дружеството се представят нетно срещу негови отсрочени данъчни пасиви, когато и доколкото то се явява за тях данъчния платец в съответната юрисдикция (България), и то тогава и само тогава, когато Дружеството има законно право да извършва или получава нетни плащания на текущи данъчни задължения или вземания по данъците върху дохода.

Към 31.12.2017 г. отсрочените данъци върху печалбата на Дружеството са оценени при ставка, валидна за 2018 г., която е в размер на 10%.

2.23. Нетна печалба на акция

Основната печалба на акция се изчислява като се раздели нетната печалба или загуба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите, притежатели на обикновени акции, на средно-претегления брой на държаните обикновени акции за периода.

Средно-претегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор. Този фактор изразява броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

При капитализация, бонус емисия или разделяне, броят на обикновените акции, които са в обръщение до датата на това събитие, се коригира, за да се отрази пропорционалната промяна в броя на обикновените акции в обръщение така, сякаш събитието се е случило в началото на представения най-ранен период.

Нетна печалба на акция с намалена стойност не се изчислява, тъй като няма издадени потенциални акции с намалена стойност.

2.24. Провизии

Провизии се признават, когато Дружеството има настоящо (конструктивно или правно) задължение в резултат на минало събитие, и е вероятно че погасяването/уреждането на това задължение ще породи необходимост от изходящ поток от ресурси на Дружеството. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството към датата на отчета за финансовото състояние за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение.

Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен. Когато се очаква част от ресурсите, които ще се използват за уреждане на задължението да бъдат възстановени от трето лице, Дружеството признава вземане, ако е налице висока степен на сигурност на неговото получаване и стойността му може надеждно да се установи и доход (кредит) по същата позиция в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), където е представена и самата провизия.

2.25. Правителствено финансиране (дарение от публични институции)

Правителственото финансиране са различни форми на предоставяне на безвъзмездни средства от държавата (местни и централни органи и институции) и/или междуправителствени споразумения и организации.

Правителствено финансиране (дарение от публични институции) се признава първоначално като отсрочен доход (финансиране), когато е налице разумна сигурност, че то ще бъде получено от Дружеството, и че последното е спазило и спазва условията и изискванията по дарението.

Правителствено финансиране (дарение от публични институции), свързано с компенсиране на направени разходи, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати и разходите, или ако е нормативно определено и получено в последващ период – в него.

Правителствено финансиране (дарение от публични институции), свързано с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущата печалба или загуба на систематична база за целия период на полезен живот на актива, обичайно в размера на призната в разходите амортизация.

2.26. Финансови инструменти

Счетоводна политика, приложима от 1 януари 2018 година

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда едновременно както финансов актив в едно предприятие, така и финансов пасив или инструмент на собствения капитал в друго предприятие.

2.26.1. Финансови активи

Първоначално признаване, класификация и оценяване

При първоначалното им признаване финансовите активи се класифицират в три групи, според които те впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, по справедлива стойност през другия всеобхватен доход и по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Дружеството първоначално оценява финансовите активи по справедлива стойност, а в случай на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, се добавят преките разходи по сделката. Изключение са търговските вземания, които не съдържат съществен компонент на финансиране - те се оценяват на база цената на сделката, определена съгласно МСФО 15 и издадената фактура.

Покупките или продажбите на финансови активи, чиито условия изискват доставка на активите в рамките на даден период от време, установен обикновено с нормативна разпоредба или действаща практика на съответния пазар (редовни покупки), се признават на датата на търгуване (сделката), т.е. на датата, на която Дружеството се е ангажирало да закупи или продаде актива.

Класификацията на финансовите активи при първоначалното им признаване зависи от характеристиките на договорните парични потоци на съответния финансов актив и бизнес модела на Дружеството за неговото управление. За да бъде класифициран и оценяван по амортизирана стойност или по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, условията на даден финансов актив трябва да пораждат парични потоци.

Бизнес моделът на Дружеството за управление на финансовите активи отразява начина, по който Дружеството управлява финансовите си активи за генериране на парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци са резултат на събирането на договорни парични потоци, на продажба на финансовите активи, или и двете.

Последващо оценяване

За целите на последващото оценяване финансовите активи са класифицирани като финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти).

Дружеството оценява финансовите активи по амортизирана стойност когато са удовлетворени и двете условия по-долу:

- финансовият актив се държи и използва в рамките на бизнес модел, имащ за цел неговото държане с оглед получаване на договорните парични потоци от него, и
- условията на договора за финансовия актив пораждат парични потоци на конкретни дати, които представляват само плащания по главницата и лихвите върху неиздължената сума на главницата.

Финансовите активи по амортизирана стойност впоследствие се оценяват на база метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП). Те подлежат на обезценка. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато активът бъде отписан, модифициран или обезценен.

Финансовите активи по амортизирана стойност на Дружеството включват: парични средства и еквиваленти в банки и търговски вземания.

Отписване

Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва от отчета за финансовото състояние на Дружеството когато:

- правата за получаване на паричните потоци от актива са изтекли, или
- правата за получаване на парични потоци от актива са прехвърлени или Дружеството е поело задължението да плати напълно получените парични потоци, без съществена забава, към трета страна чрез споразумение за прехвърляне; при което: или а) дружеството е прехвърлило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива; или б) дружеството нито е прехвърлило, нито е запазило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива, но не е запазило контрола върху него.

Когато Дружеството е прехвърлило правата си за получаване на парични потоци от актива или е встъпило в споразумение за прехвърляне, то прави оценка на това дали и до каква степен е запазило рисковете и ползите от собствеността. Когато Дружеството нито е прехвърлило, нито е запазило в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, нито е прехвърлило контрола върху него, то продължава да признава прехвърления актив до степента на продължаващото си участие в него. В този случай Дружеството признава и свързаното с това задължение. Прехвърленият актив и свързаното задължение се оценяват на база, която отразява правата и задълженията, които Дружеството е запазило.

Продължаващо участие, което е под формата на гаранция върху прехвърления актив, се оценява по по-ниската от: първоначалната балансова стойност на актива и максималната сума на възнаградението, което може да се изиска Дружеството да изплати.

Обезценка на финансови активи

Дружеството признава коректив (провизия за обезценка) за очаквани кредитни загуби за всички дългови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата. Очакваните кредитни загуби се изчисляват като разлика между договорните парични потоци, дължими съгласно условията на договора, и всички парични потоци, които Дружеството очаква да получи, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент.

За изчисляване на очакваните кредитни загуби на *търговските вземания и активите по договори с клиенти* Дружеството е избрало и прилага опростен подход на база матрица за изчисление на очаквани кредитни загуби и не проследява последващите промени в кредитния им риск. При този подход то признава коректив (провизия за обезценка) въз основа на очакваната кредитна загуба за целия срок на вземанията към всяка отчетна дата. Дружеството е разработило и прилага матрица за провизиране, която се базира на историческия опит по отношение на кредитните загуби, коригирани с прогнозни фактори, специфични за длъжниците и за икономическата среда и за които е установена взаимовръзка с процента на кредитните загуби

Финансовите активи се отписват, когато не съществува разумно очакване за събиране на паричните потоци по договора.

Финансови пасиви*Първоначално признаване, класификация и оценяване*

При първоначално им признаване финансовите пасиви се класифицират като: такива по справедлива стойност в печалбата или загубата, или като заеми и привлечени средства, търговски или други задължения.

Първоначално всички финансови пасиви се признават по справедлива стойност, а в случая на заеми и привлечени средства и търговски и други задължения, нетно от пряко свързаните разходи по сделката.

Финансовите пасиви на Дружеството включват търговски и други задължения, заеми и други привлечени средства, включително и банкови овърдрафти, деривативни финансови инструменти,

Последващо оценяване

Последващото оценяване на финансовите пасиви зависи от тяхната класификация.

Получени заеми и други привлечени средства

След първоначалното им признаване, Дружеството оценява лихвоносните заеми и привлечени средства по амортизирана стойност, чрез метода на ефективния лихвен процент. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато съответният финансов пасив се отписва, както и чрез амортизацията на база ефективен лихвен процент.

Амортизираната стойност се изчислява като се вземат под внимание каквито и да било дисконти или премии при придобиването, както и такси или разходи, които представляват неразделна част от ефективния лихвен процент. Амортизацията се включва като “финансов разход” в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Отписване

Финансовите пасиви се отписват, когато задължението бъде погасено, или прекратено, или изтече. Когато съществуващ финансов пасив бъде заменен с друг от същия кредитодател при по същество различни условия, или условията на съществуващ пасив бъдат съществено променени, тази размяна или модификация се третира като отписване на първоначалния пасив и признаване на нов. Разликата в съответните балансови суми се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Счетоводна политика, приложима до 31 декември 2017 година**Финансови инструменти****Финансови активи**

Дружеството класифицира своите финансови активи в следните категории: заеми (кредити) и вземания и активи на разположение и за продажба. Класификацията е в зависимост от същността и целите (предназначението) на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството определя класификацията на финансовите активи на Дружеството към датата на първоначалното им признаване в отчета за финансовото състояние.

Обичайно Дружеството признава в отчета за финансовото състояние финансовите активи на “датата на търгуване”- датата, на която то се е обвързало (поело е окончателен ангажимент) да закупи съответните финансови активи. Всички финансови активи първоначално се оценяват по

тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията, с изключение на тези активи, които са по справедлива стойност през печалби и загуби. Последните се признават по справедлива стойност, а преките разходи по транзакцията се признават веднага в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Финансовите активи се отписват от отчета за финансовото състояние на Дружеството, когато правата за получаване на парични средства (потоци) от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и Дружеството е прехвърлило съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице). Ако Дружеството продължава да държи съществената част от рисковете и ползите асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то продължава да признава актива в отчета за финансовото състояние, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства

Кредити и вземания

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар. Те се оценяват в отчета за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в един обичаен оперативен цикъл на Дружеството, а останалите – като нетекущи. Тази група финансови активи включва: предоставени заеми, търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, парични средства и парични еквиваленти от отчета за финансовото състояние.

Лихвеният доход по кредитите и вземанията се признава на база ефективна лихва, освен при краткосрочните вземания под 12 месеца, където признаването на такъв доход е неоснователно като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия. Той се представя в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), в “Други доходи от дейността, нетно”.

Финансови активи на разположение и за продажба

Финансовите активи на разположение за продажба са недеривативни активи, които са предназначени с такава цел или не са класифицирани в друга група. Обичайно те представляват некотирани или ограничено котирани на борса акции или дялове в други дружества, придобити с инвестиционна цел, и се включват към нетекущите активи, освен ако намерението на Дружеството е да ги продава в рамките на следващите 12 месеца и активно търси купувач.

Финансовите активи на разположение за продажба се оценяват по цена на придобиване, защото са в дружества от затворен тип, за които е трудно да се намерят данни за аналогови пазарни транзакции или поради обстоятелството, че бъдещото функциониране на тези дружества е свързано с определени несигурности, за да може да се направят достатъчно разумни и обосновани дългосрочни предположения за изчисляването на справедливата стойност на техните акции чрез други алтернативни оценъчни методи.

Дивиденди по акции и дялове, класифицирани като финансови активи на разположение за продажба, се признават и отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато се установи, че Дружеството е придобило правото върху тези дивиденди.

Финансови пасиви и инструменти на собствен капитал

Дружеството класифицира дългови инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови задължения или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договора със съответния контрагент относно тези инструменти.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват заеми (кредити), задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначално те се признават в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва.

Оценяване по справедлива стойност

МСФО 13 се прилага, когато в друг МСФО се изисква или позволява оценяване по справедлива стойност или оповестяване на оценяването по справедлива стойност, както на финансови инструменти, така и на нефинансови позиции. Стандартът не е приложим за операциите с плащане на базата на акции, попадащи в обхвата на МСФО 2 "Плащане на базата на акции", лизинговите операции в рамките на обхвата на МСС 17 "Лизинг"; както и по отношение на оценките, които имат някои сходства с оценяването по справедлива стойност, но не представляват такова - като оценката по нетна реализируема стойност в МСС 2 "Материални запаси" или по стойността в употреба в МСС 36 "Обезценка на активи".

Някои от активите и пасивите на Дружеството се оценяват и представят/или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са на повтаряща се (ежегодна) база – определени търговски и други вземания и задължения, вземания и задължения по финансов лизинг.

МСФО 13 определя справедливата стойност като цената за продажба на актив или за прехвърляне на пасив при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценяване на основен (или най-изгоден) пазар при текущи пазарни условия. Справедливата стойност според МСФО 13 е изходяща цена, независимо дали тази цена е непосредствено достъпна за наблюдение или оценена приблизително чрез друга техника на оценяване.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи винаги изходната точка е предположението какво би било за пазарните участници най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив.

Справедливата стойност на всички активи и пасиви, които се оценяват и/или оповестяват във финансовите отчети по справедлива стойност, се категоризира в рамките на следната йерархия на справедливите стойности, а именно:

- Ниво 1 – Котирани (некоригирани) пазарни цени на активен пазар за идентични активи или пасиви;
- Ниво 2 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които са различни от директно котирани цени, но са пряко или косвено достъпни за наблюдение, вкл. когато котираните цени са обект на значителни корекции; и

- Ниво 3 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които в значителната си част са ненаблюдаеми.

На датата на годишния финансов отчет съобразно счетоводната политика на Дружеството се прави от отговорното лице общ анализ на предварително събрана информация за движението в стойностите на активите и пасивите, които подлежат на оценка или оповестяване по справедлива стойност, за типа налични данни и възможните фактори за наблюдаваните промени, и се предлага за одобрение пред изпълнителния директор подхода за измерване на справедливите стойности на съответните активи и пасиви към тази дата.

2.27. Сегментно отчитане

Отчетен сегмент представлява отграничим компонент на Дружеството, който предприема бизнес дейности, от които може да получава приходи и понася разходи (включително приходи и разходи, свързани със сделки с други компоненти на Дружеството), чиито оперативни резултати редовно се преглеждат от ръководството, вземащо главните оперативни решения, при вземането на решения относно ресурсите, които да бъдат разпределени към сегмента и оценяване на резултатите от дейността му и за който е налице отделна финансова информация. Дружеството има един единствен сегмент на отчитане.

2.28. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на Дружеството. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност

Признаване и оценка на провизии

Депа за производствени отпадъци

Дружеството признава провизия за закриване на депа за производствени отпадъци и рекултивиране на терена, когато едновременно са налице:

- правно задължение по силата на §4, ал.1 от преходните и заключителни разпоредби към Наредба №6 от 27.08.2013 г. и на чл.14 от Директива 1999/31/ЕС за преустановяване на експлоатацията, закриване и/или привеждане на съществуващите депа за отпадъци и
- план за привеждане на депата в съответствие с нормативните изисквания, одобрен като видове дейности, срокове и прогнозируеми стойности от МОСВ, съгласно изискванията на посочената по-горе наредба.

За определяне на размера на провизията Дружеството назначава лицензирани експерти-еколози, които изготвят прогнозна оценка на разходите по видове дейности, необходими за изпълнение на задължението и издават специален доклад и план-сметка. Сумите, които се очаква, че ще бъдат усвоявани за срок, по-дълъг от една година, се дисконтират.

Квоти за емисии на парникови газове

В края на всеки отчетен период, Дружеството отчита емитирани количества квоти за емисии на парникови газове. В случай на реализиран недостиг на квоти, Дружеството признава провизия за настоящото му задължение за предаване на верифицираните квоти. Провизията се остойносттава като количеството на недостига (разлика между безплатно отпуснатите квоти и реално емитираните газове за докладвания период) на квоти, установено чрез специален формуляр – Докладване на годишните емисии се оценяват по текущи пазарни цени към датата на отчета за финансовото състояние, а промените в размера на задължението се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Обезценки на вземания

При обезценка на вземания, Дружеството прилага модела на очакваните кредитни загуби за целия срок на всички търговски вземания, използвайки опростения подход, допускан от МСФО9 – Финансови инструменти и на база матричен модел за процента на кредитната загуба

Обезценката на вземанията се начислява и се представя на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Обезценка на материални запаси

В края на всяка финансова година Дружеството извършва преглед на състоянието, срока на годност и използваемостта на наличните материалните запаси. При установяване на запаси, за които е преценено, че съществува голяма вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, същите се обезценяват до нетна реализируема стойност.

Актюерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани всяка година изчисления на сертифицирани актюери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор.

Обезценка на инвестиции в дъщерни дружества

Ръководството прави анализ и оценка за наличие на индикатори за обезценка на неговите инвестиции в дъщерни дружества. Като основни индикатори за обезценка се приемат: значително редуциране на обема или преустановяване дейността на Дружеството, в което е инвестирано; отчитане на загуби за по-продължителен период от време, както и отчитане на отрицателни нетни активи или активи под регистрирания основен акционерен капитал.

Тестовите и преценките на ръководството за обезценка на инвестициите са направени през призмата на неговите планове и намерения относно бъдещите икономически изгоди, които се очаква да бъдат получени от дъщерните дружества, вкл. търговски и производствен опит, осигуряване на позиции на чуждестранни пазари, очакванията за бъдещи продажби и пр.

За целта се разработват варианти на прогнози, чрез които се отчитат различните предположения за рискове, несигурности и вероятности за бъдещата реализация на паричните потоци и доходи от тези инвестиции. Всеки от вариантите се анализират внимателно от ръководството и резултатите от тях се претеглят при изчислението на възстановимата стойност на съответната инвестиция.

Обезценка на нематериални активи

В края на всяка финансова година Дружеството извършва преглед за обезценка на нематериалните активи. В резултат на този преглед ръководството преценя дали са налице условия за обезценка и при установяване на такива условия Дружеството отчита разход за обезценка на нематериални активи в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

3. ПРИХОДИ

	<i>2018</i> <i>BGN '000</i>	<i>2017</i> <i>BGN '000</i>
Продажби в страната	103,440	117,419
Продажби извън страната	116,366	110,268
	219,806	227,687

Продажби по продукти в страната

	<i>2018</i> <i>BGN '000</i>	<i>2017</i> <i>BGN '000</i>
Амониев нитрат – ЕО тор	99,227	110,470
Амоняк	1,612	2,406
НРК ес тор	872	1,937
Натриев нитрат	600	1,453
Въглероден диоксид	413	463
Азотна киселина	283	233
Амонячна вода	126	190
Амониев хидрогенкарбонат	147	158
Кислород	16	16
Други	144	93
	103,440	117,419

Продажби по продукти – извън страната

	<i>2018</i> <i>BGN '000</i>	<i>2017</i> <i>BGN '000</i>
Амониев нитрат - ЕО тор	71,174	73,320
Амоняк	41,404	32,199
Амониев хидрогенкарбонат	2,434	2,761
Натриев нитрат	1,338	1,783
Амонячна вода	16	199
Други	-	6
	116,366	110,268

Информация за основни клиенти

Общите приходи от сделки с най – големите клиенти на Дружеството са както следва:

	<i>2018</i>	<i>2017</i>
Клиент	BGN '000	BGN '000
Клиент 1	79,767	85,677
Клиент 2	36,432	51,832
Клиент 3	33,203	21,242
Клиент 4	11,556	-
Клиент 5	7,883	-
Клиент 6	7,618	8,466
Клиент 7	5,085	5,475
Клиент 8	3,120	12,269
Клиент 9	2,265	4,632

Разпределението на продажбите по пазари е както следва:

	<i>2018</i>	<i>2017</i>
	BGN '000	BGN '000
Европа (в т.ч. България)	187,454	216,532
Азия и Африка	32,349	11,155
	219,806	227,687

4. ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО

	<i>2018</i>	<i>2017</i>
	BGN '000	BGN '000
Приходи от продажба на стоки	66	86
Отчетна стойност на продадени стоки	(50)	(65)
<i>Печалба от продажба на стоки</i>	16	21
Приходи от продажба на материали	1,539	200
Отчетна стойност на продадени материали	(909)	(87)
<i>Печалба от продажба на материали</i>	630	113
Приходи от продажба на ДМА	369	361
Балансова стойност на продадени ДМА	(38)	(9)
<i>Печалба от продажба на ДМА</i>	331	352
Правителствено финансиране	2,349	2,427
Печалба/(Загуба) от курсови разлики	600	(382)
Приходи от продажба на услуги	432	447
Приходи от ликвидация на ДМА	290	114
Приходи от глоби и неустойки	81	24
Излишъци на активи	22	102
Други	107	135
	4,858	3,353

Правителственото финансиране включва:

- Финансиране за електроенергия в размер на 2,312 х.лв. (31 декември 2017 г. – 2,390 х. лв.) - представлява правителствена помощ за намаляване на тежестта, свързана с разходите за енергия от възобновяеми източници, за която Дружеството е кандидатствало по Наредбата за намаляване на тежестта, свързана с разходите за енергия от възобновяеми източници. (Приложение № 17).
- Финансиране по оперативни програми за обекти, свързани с енергийната ефективност на Дружеството в размер на 37 х. лв. (31 декември 2017 г. – 37 х. лв.). (Приложение № 24).

Приходите от продажба на услуги включва:

	2018	2017
	BGN '000	BGN '000
Приходи от наеми	247	209
Трудова медицина	39	38
Транспортни услуги	21	22
Маневрени услуги	9	57
Други	116	121
	432	447

Продадените дълготрайни активи са основно ведомствени жилища и автомобили собственост на Дружеството.

Печалбата от продажба на материали включва:

	2018	2017
	BGN '000	BGN '000
Метален скрап	465	53
Масло отработено	17	7
Други	148	53
	630	113

5. РАЗХОДИ ЗА СУРОВИНИ И МАТЕРИАЛИ

Разходите за материали включват:

	2018	2017
	BGN '000	BGN '000
Основни суровини и материали	151,931	138,234
Горива и енергия	14,149	13,788
Резервни части	1,555	1,433
Спомагателни материали	1,270	1,227
Други материали	376	656
	169,281	155,338

<i>Основните суровини и материали</i> включват:	<i>2018</i>	<i>2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Природен газ	140,885	126,776
Амбалаж	3,902	4,287
Магнезит	1,099	1,112
Омаслители	1,014	1,088
Платина	978	1,024
Сода калцинирана	811	933
Натриева основа	558	511
Амониев сулфат	491	12
Моноамониев фосфат	436	1,000
Метилдиетаноламин	377	477
Сярна киселина	194	217
Катализатори	165	258
Вар негасена	84	84
Калиев хлорид	69	138
Калциев карбонат	44	116
Други суровини и материали	824	201
	151,931	138,234

6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

<i>Разходите за външни услуги</i> включват:	<i>2018</i>	<i>2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Транспорт	9,478	10,532
Морско навло	5,735	1,918
Ремонт на ДМА	4,148	3,918
Хамалие и пристанищни разходи	1,392	354
Охрана	1,200	1,076
Застраховки	1,148	1,112
Обработка на товари	874	640
Пожарна безопасност	684	684
Данъци и такси	601	684
Оперативен лизинг	561	293
Консултантски услуги	499	316
Абонаментно обслужване и технически контрол	405	381
Демюрейдж	302	39
Почистване и озеленяване	260	236
Банкови такси	145	151
Стоков контрол	80	74
Комуникация	76	84

Оползотворяване/обезвреждане на отпадъци	46	61
Курсове квалификация	33	32
Граждански договори и хонорари	23	20
Други услуги	241	212
	27,931	22,817

7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

<i>Разходите за персонала</i> включват:	2018	2017
	BGN '000	BGN '000
Възнаграждения	22,235	20,698
Социални осигуровки	4,609	4,205
Предоставена храна на персонала	1,031	1,151
Начислени суми за дългосрочни задължения на персонала (Приложение № 23)	350	361
	28,225	26,415

<i>Разходите за възнаграждения</i> включват:	2018	2017
	BGN '000	BGN '000
Текущи възнаграждения	22,147	20,634
Начислени/(възстановени) суми за неизползван платен отпуск	88	64
	22,235	20,698

<i>Социалните осигуровки</i> включват:	2018	2017
	BGN '000	BGN '000
Осигуровки	4,593	4,190
(Възстановени)/начислени суми за ДОО за неизползван платен отпуск	16	15
	4,609	4,205

8. ОБЕЗЦЕНКА НА ТЕКУЩИ И НЕТЕКУЩИ АКТИВИ

<i>Обезценката на текущи активи</i> е както следва:	2018	2017
	BGN '000	BGN '000
Търговски и други вземания	119	1
Материални запаси	47	397
	166	398

Обезценката на и отписани нетекущи активи са както следва:	2018 BGN '000	2017 BGN '000
Обезценка на дълготрайни материални активи	23	-
Отписани разходи за придобиване на ДМА	11	514
Обезценка на дълготрайни нематериални активи	-	148
	34	662

9. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

Другите разходи за дейността включват:	2018 BGN '000	2017 BGN '000
Въглеродни емисии (квоти за вредни газове) в т.ч.	12,974	3,341
отписани въглеродни емисии (квоти за вредни газове - т.г.)	6,151	5
провизия за въглеродни емисии (квоти за вредни газове –т.г.)	2,151	3,645
отписани въглеродни емисии (квоти за вредни газове - м.г.)	8,317	1,332
провизия за въглеродни емисии (квоти за вредни газове –м.г.)	(3,645)	(1,641)
Начислени/(възстановени) суми свързани с провизии нетно	201	5
Брак на материали и продукция	124	80
Възнаграждение на членове на СД – юридически и физически лица	109	142
Командировки	65	82
Представителни мероприятия	59	52
Непризнат данъчен кредит по ДДС	36	32
Санкции за замърсяване на околната среда	27	60
Участия в конференции	25	-
Разходи по оперативни програми	23	-
Разходи за рекултивация на депа за отпадаци	18	-
Други	130	73
	13,791	3,867

10. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

Финансовите разходи за 2018 г. представляват разходи за лихви по получени заеми в размер на 498 х.лв. (2017 г.: разходи за лихви по получени заеми в размер на 643 х.лв.).

11. ИМОТИ, МАШИНИ, ОБОРУДВАНЕ

	Земи и сгради		Машины, съоръжения и оборудване		Транспортни средства		Други		Разходи за придобиване и аванси		Общо	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Отчетна стойност												
Салдо на 1 януари	23,187	22,698	166,337	162,326	8,684	8,894	1,192	1,194	4,569	2,918	203,969	198,030
Придобити		-		-		69		-	9,924	7,047	9,913	7,116
Отписани	(109)	(52)	(166)	(298)	(603)	(279)	(13)	(34)	(11)	(514)	(891)	(1,177)
Трансфер от разходи за придобиване		541	10,931	4,309		-	40	32	(10,971)	(4,882)	-	-
Салдо на 31 декември	23,078	23,187	177,102	166,337	8,081	8,684	1,219	1,192	3,511	4,569	212,991	203,969
Натрупана амортизация и обезценка												
Салдо на 1 януари	9,342	8,651	99,783	90,184	6,987	6,544	1,065	1,051	-	-	117,177	106,430
Начислена амортизация за годината	744	730	9,881	9,881	678	722	55	48			11,358	11,381
Начислена обезценка	2	-	21	-		-		-			23	-
Отписана обезценка		-		(3)		-		-				(3)
Отписана амортизация	(77)	(39)	(156)	(279)	(602)	(279)	(11)	(34)			(846)	(631)
Салдо на 31 декември	10,011	9,342	109,529	99,783	7,063	6,987	1,109	1,065	-	-	127,712	117,177
Балансова стойност на 31 декември	13,067	13,845	67,573	66,554	1,018	1,697	110	127	3,511	4,569	85,279	86,792
Балансова стойност на 1 януари	13,845	14,047	66,554	72,142	1,697	2,350	127	143	4,569	2,918	86,792	91,600

Към 31 декември 2018 дълготрайните материални активи на Дружеството включват земи на стойност 3,630 х. лв. (31 декември 2017: 3,630 х. лв.) и сгради с балансова стойност 9,437 х. лв. (31 декември 2017: 10,215 х. лв.).

Към 31 декември 2018 в състава на дълготрайните материални активи са включени активи, които са амортизирани напълно, но продължават да се използват в стопанската дейност с отчетна стойност 36,494 х. лв. (31 декември 2017: 29,440 х. лв.).

Към 31 декември 2018 има учредена договорна ипотека на недвижими имоти с балансова стойност 5,538 х. лв. (31 декември 2017: 5,801 х. лв.) и залог на машини и съоръжения с балансова стойност 12,463 х. лв. (31 декември 2017: 10,559 х. лв.) като обезпечение по ползвани банкови кредити (Приложение № 20).

Към 31 декември 2018 г. разходите за придобиване на дълготрайни активи включват предоставени аванси на доставчици в размер на 379 х. лв. (31 декември 2017 г.: 2,255 х.лв.) и открити проекти за 3,132 х.лв. (31 декември 2017 г.: 2,314 х.лв.).

Откритите проекти са както следва:	31.12.2018 <i>BGN '000</i>	31.12.2017 <i>BGN '000</i>
Офиси, гараж, склад и магазин	2,483	1,579
Пречистване на инфилтрат от Депо за производствени опасни твърди отпадъци в Неутрализационна станция	368	351
Изграждане на система за управление на човешките ресурси на база програмен продукт BORA BUSINESS SUITE	68	62
Разпределителна и трансформаторна подстанция РТП-8	60	60
Подмяна на питейно-противопожарни тръбопроводи	42	-
Монтаж на БКТП 1	41	3
Проект монтаж на самозасмукващ помпен агрегат на поз.Н152-1	29	-
FFS машина и робот за палетизиране на амониев бикарбонат-	12	-
Други обекти	29	259
	3,132	2,314

През 2018 г. са отписани проекти, за които ръководството е взело решение да се преустанови изпълнението им общо в размер на 11 х.лв. (2017 г.: 514 х.лв.)(Приложение №8).

12. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	<i>Софтуери</i>	<i>Въглеродни емисии</i>	<i>Общо</i>
Отчетна стойност			
Към 1 януари 2017	892	-	892
Придобити	98	1,337	1,435
Отписани	-	(1,337)	(1,337)
31 декември 2017	990	-	990
Придобити	36	14,468	14,504
Отписани (Приложение № 9)	-	(14,468)	(14,468)
31 декември 2018	1,026	-	1,026
Натрупана амортизация			
Към 1 януари 2017	686	-	686
Начислена амортизация за годината	41	-	41
Начислена обезценка за годината	148	-	148
31 декември 2017	875	-	875
Начислена амортизация за годината	69	-	69
Начислена обезценка за годината	-	-	-
31 декември 2018	944	-	944
Балансова стойност към 31 декември 2017	115	-	115
Балансова стойност към 31 декември 2018	82	-	82

Емисии за парникови газове

Към 31 декември 2018 г. Дружеството е закупило 390 х.тона емисии на стойност 14,468 х.лв. (31 декември 2016 г.: 134 х.тона емисии на стойност 1,337 х.лв.).

	<i>31.12.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Салдо в началото на годината	-	-
Новопридобити	14,468	1,337
Отписани на разход (Приложение № 9)	(6,151)	(5)
Отписани във връзка с провизия (Приложение № 9)	(8,317)	(1,332)
Салдо в края на годината	-	-

13. ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА

<i>Име на дружеството</i>	<i>Местонахождение на регистрацията</i>	<i>Балансова стойност</i>		<i>% на участие</i>	
		<i>31.12.2018</i>	<i>31.12.2017</i>	<i>31.12.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
		<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>		
Неохим Таръм ООД	Турция	83	83	99.92	99.00
Неохим Протект ЕООД	България	5	5	100	100
Неохим Гюбре ООД - влято	Турция	-	-	-	99.93
		88	88		

Предметът на дейност на дъщерните дружества и датата на придобиване е както следва:

- Неохим Гюбре ООД, гр. Одрин - Турция - внос, износ и вътрешна търговия на всички видове химически торове. Дата на придобиване – 1 август 2002 г., Дружеството е прекратено поради вливане в Неохим Таръм ООД на 17.09.2018 г.
- Неохим Таръм ООД, гр. Одрин - Турция - внос, износ и вътрешна търговия на всички видове химически торове. Дата на придобиване – 15 октомври 2012. Дружеството е придобито чрез учредяване. Дружеството е правопреемник на Неохим Гюбре ООД от 17.09.2018 г.;
- Неохим Протект ЕООД, гр. Димитровград - охрана на имуществото на юридически лица, сгради, помещения и стопански офиси, охрана на физически лица и тяхното имущество и други. Дата на придобиване – 24 април 2002.

Съгласно Удостоверение №1584 от 18.09.2018 г. на Дирекция Търговски регистър гр. Одрин, Република Турция Неохим Гюбре ООД в качеството си на прехвърлено дружество е влято в Неохим Таръм ООД на 17.09.2018 г., при което Неохим Гюбре ООД престава да съществува, а негов правопреемник става Неохим Таръм ООД.

През 2017 г. е увеличено дяловото участие на Неохим АД в капитала на дъщерно дружество Неохим Гюбре ООД посредством трансформирането на търговски вземания в размер на 15,242 х.лв. (8,726 х.щ.д.), които са напълно обезценени в предходни отчетни периоди. Съответно, обезценката на търговските вземания е трансформирана в обезценка на инвестицията.

14. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

	<i>31.12.2018</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2017</i> <i>BGN '000</i>
Материали	21,203	21,209
Готова продукция	8,739	5,021
Незавършено производство	3,932	2,734
Стоки	12	9
	33,886	28,973

Материалите включват:

	<i>31.12.2018</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2017</i> <i>BGN '000</i>
Благородни метали	8,233	8,767
Резервни части и лагери	5,503	5,057
Спомагателни материали	3,507	3,609
Основни материали	2,355	2,483
Амбалажни материали	1,111	727
Катализатори	141	269
Автомобилни гуми	32	39
Други материали	321	258
	21,203	21,209

Основни материали

	<i>31.12.2018</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2017</i> <i>BGN '000</i>
Калиев хлорид	553	18
Амониев сулфат	530	1,021
Магнезит	345	485
Химикали катализатори	155	93
Омаслител	141	124
Сода калцинирана	127	150
Калциев карбонат	74	85
Метилдиетаноламин	56	179
Натриева основа	45	47
Моноамониев фосфат	40	128
Вар негасена	34	25
Други	255	128
	2,355	2,483

<i>Готова продукция</i>	<i>31.12.2018</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2017</i> <i>BGN '000</i>
Амониев нитрат – ЕО тор	8,634	4,916
Амониев хидрогенкарбонат	33	75
Амонячна вода	19	17
Натриев нитрат – технически	41	4
Други	12	9
	8,739	5,021

<i>Незавършено производство</i>	<i>31.12.2018</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2017</i> <i>BGN '000</i>
Амоняк	3,358	2,407
Азотна киселина	420	243
Амониев нитрат – плав	12	6
Други	142	78
	3,932	2,734

Към 31 декември 2018 има учредени залози като обезпечение по ползвани банкови кредити върху следните материални запаси:

- Благородни метали – 8,233 х. лв. (31 декември 2017: 8,767 х. лв.);
- Готова продукция (амониев нитрат) – 8,405 х. лв. (31 декември 2017: 4,916 х. лв.);
- Незавършено производство (амоняк) – 3,010 х. лв. (31 декември 2017: 2,407 х. лв.).

15. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ЛИЦА

	<i>31.12.2018</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2017</i> <i>BGN '000</i>
Вземания по продажби във валута	5,977	3,618
Обезценка на вземания по продажби във валута	(3,009)	(2,733)
Вземания по продажби в лева	5	16
Обезценка на вземания по продажби в лева	(5)	(11)
	2,968	890

16. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДОСТАВЕНИ АВАНСИ

	<i>31.12.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Вземания по продажби от клиенти в чужбина	7,584	1,688
Обезценка на вземания от клиенти в чужбина	(121)	(1)
Вземания по продажби от клиенти в страната	285	165
Обезценка на вземания от клиенти в страната	(8)	(1)
	<u>7,740</u>	<u>1,851</u>
Предоставени аванси за доставка от страната	78	357
Предоставени аванси за доставка от чужбина	458	936
	<u>8,276</u>	<u>3,144</u>

Предоставените аванси към 31 декември са текущи и са за покупка на:

	<i>31.12.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Материали	313	946
Услуги	223	347
	<u>536</u>	<u>1,293</u>

17. ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ

Другите вземания и предплатени разходи включват:

	<i>31.12.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
ДДС за възстановяване	3,794	1,294
Предплатени разходи	806	600
Корпоративен данък	140	-
Съдебни и присъдени вземания	11	11
Обезценка на съдебни и присъдени вземания	(1)	(1)
Вземане по финансиране за електроенергия	-	943
Други	41	79
	<u>4,791</u>	<u>2,926</u>

Предплатените разходи се състоят от:

	<i>31.12.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Застраховки	543	526
Морско навло	200	-
Абонаменти	23	19
Други	40	55
	<u>806</u>	<u>600</u>

18. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	<i>31.12.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Разплащателни сметки	561	26,695
Парични средства в каса	15	26
Парични средства и парични еквиваленти посочени в отчета за паричните потоци	576	26,721

Паричните средства по разплащателните сметки са: в лева – 18 х.лв. (31.12.2017 г.: 6,717 х.лв.), в евро – 48 х.лв. (31.12.2017 г.: 25 х. лв.) и в щатски долари – 495 х.лв. (31.12.2017 г.: 290 х.лв.). Паричните средства в каса са само в лева.

19. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

Основен акционерен капитал

Към 31 декември 2018 регистрираният акционерен капитал на Неохим АД възлиза на 2,654 х. лв., разпределен в 2,654,358 обикновени поименни акции с право на глас, получаване на дивидент и ликвидационен дял с номинална стойност на акция 1 лв.

Обратно изкупените собствени акции са 68,394 броя в размер на 3,575 х. лв. (31 декември 2017: 68,394 бр. – 3,575 х. лв.).

Законовите резерви (фонд Резервен) са формирани от разпределение на печалбата, съгласно изискванията на Търговския закон и Устава на Дружеството.

Компонентът от преизчисление на задължение към персонала при пенсиониране е формиран във връзка с изискванията на МСС 19 (Приложение № 23, 2.20).

20. ДЪЛГОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

	<i>31.12.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Дългосрочни задължения по банкови заеми		
Банкови заеми	3,629	4,538
Краткосрочна част на дългосрочни банкови заеми		
Банкови заеми	3,383	5,497
Разсрочени такси за управление и администриране на заеми	(9)	(35)
	3,374	5,462
Общо задължения по лихвени заеми	7,003	10,000

Условията, при които са отпуснати заемите са както следва:

<i>Заем</i>	<i>31.12.2018</i>	<i>31.12.2017</i>	<i>Договорена</i>	<i>Падеж</i>	<i>Годишен лихвен процент</i>
	<i>х. лв.</i>	<i>х. лв.</i>	<i>сума във валута</i>		
1	4,767	3,021	5,900 х. лв	20.06.2022	ОДИ* плюс 2.432% минимум 2.60%
2	904	3,627	16,344 х. лв	20.04.2019	ОДИ плюс 3.12% минимум 3.25%
3	1,332	2,331	4,000 х. лв	20.04.2020	ОДИ плюс 3.082% минимум 3.25%
4	-	1,021	4,100 х. лв	20.12.2018	ОДИ плюс 3.12% минимум 3.25%
	7,003	10,000			

* ОДИ – Осреднен депозитен индекс

Средствата са отпуснати основно за обновяване и реконструкция на производствените инсталации за амоняк в Дружеството.

Дългосрочните и краткосрочни заеми (Приложение № 20 и 25) са обезпечени със следните активи, собственост на Дружеството:

- недвижими имоти с балансова стойност 5,538 х. лв. (31 декември 2017: 5,801 х. лв.) (Приложение №11);
- оборудване с балансова стойност 12,463 х. лв.(31 декември 2017: 10,559 х. лв.) (Приложение № 11).
- благородни метали с балансова стойност 8,233 х. лв.(31 декември 2017: 8,767 х. лв.) (Приложение № 14).
- готова продукция – амониев нитрат с балансова стойност 8,405 х. лв.(31 декември 2017: 4,916 х. лв.) (Приложение № 14).
- незавършено производство – амоняк с балансова стойност 3,010 х. лв.(31 декември 2017: 2,407 х. лв.) (Приложение № 14).
- постъпления от бъдещи вземания по сключени договори за продажба на стойност до 60,000 х. лв. (31 декември 2017: 60,000 х. лв.).

21. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДОСТАВЧИЦИ

Включените в отчета за финансовото състояние към 31 декември 2018 дългосрочни задължения по финансов лизинг в размер на 15 х.лв. (31 декември 2017: 23 х.лв.) са по договори за придобиване на автомобили. Те са представени нетно от дължимата лихва и са както следва:

<i>Срок</i>	<i>31.12.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
До една година	6	32
Над една година	15	23
	21	55

Минималните лизингови плащания по финансов лизинг са дължими както следва:

<i>Срок</i>	31.12.2018 BGN '000	31.12.2017 BGN '000
До една година	6	33
Над една година	16	24
	<u>22</u>	<u>57</u>
Бъдещ финансов разход по финансов лизинг	(1)	(2)
Сегашна стойност на задълженията по финансов лизинг	21	55

Като дългосрочни задължения по финансов лизинг са представени дължимите след 31 декември 2019 плащания по договори за финансов лизинг за придобиване на леки автомобили. Съответно, дължимите в рамките на следващите 12 месеца лизингови вноски са представени в други текущи задължения в отчета за финансовото състояние като краткосрочна част на задължения по финансов лизинг (Приложение № 31).

22. ПРОВИЗИИ

	31.12.2018 BGN '000	31.12.2017 BGN '000
Салдо 1 януари	3,974	1,998
Начислени	2,359	3,671
Освободени	(3,805)	(1,695)
Салдо 31 декември	2,528	3,974
<i>в т.ч. дългосрочна част</i>	39	34
<i>в т.ч. краткосрочна част</i>	2,489	3,940

Провизиите включват:

- провизия по задължение за закриване и за рекултивация на терени на депа за производствени отпадъци, ползвани от Дружеството в предходни периоди. Крайният срок за изпълнение на основните мероприятията по рекултивацията е 2019 г. с продължаващ мониторинг до 2049 г. Общата стойност на провизията, определена на база експертна оценка за размера на очакваните разходи по изпълнение на задължението е 399 х. лв. (31 декември 2017 г. – 337 х. лв.), а амортизируемата стойност, по която същата е представена в отчета за финансовото състояние е в размер на 370 х. лв. (31 декември 2017 г.: 308 х. лв.), в т.ч. дългосрочна част - 39 х. лв. (31 декември 2017 г.: 34 х. лв.). Амортизируемата стойност е изчислена на база сегашната стойност на всички бъдещи парични плащания, дисконтирана с лихвен процент 2.81%. Дължимите до една година плащания в размер на 331 х. лв. (31 декември 2017 г.: 274 х. лв.) са представени в отчета за финансовото състояние като други текущи задължения (Приложение № 31);

- провизия по задължение за въглеродни емисии, класифицирана като краткосрочна в размер на 2,151 х.лв. (31 декември 2017 г. – 3,645 х. лв.) (Приложение № 31);
- провизия за санкция за замърсяване на околната среда в резултат на производствената дейност в размер на 7 х.лв. (31 декември 2017 г. – 21 х. лв.) (Приложение № 31).

23. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ

Дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране включват сегашната стойност на задължението на Дружеството за изплащане на обезщетения на лица от наетия персонал към датата на отчета за финансово състояние при настъпване на пенсионна възраст.

Съгласно Кодекса на труда в България всеки служител има право на обезщетение в размер на две brutни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на шест brutни заплати към момента на пенсиониране. Това е план с дефинирани доходи (Приложение № 2.20).

За определяне на тези задължения Дружеството е направило актюерска оценка, като е ползвало услугите на сертифициран актюер.

Изменението в сегашната стойност на задълженията към персонала при пенсиониране е както следва:

	<i>31.12.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Сегашна стойност на задълженията на 1 януари	2,885	1,764
Разход за лихви	42	46
Разход за текущ стаж	360	217
Възстановен разход за минал стаж	-	-
Нетна актюерска печалба призната за периода	(52)	98
Плащания през годината	(449)	(267)
Ефекти от последващи оценки за годината в т.ч.:	(183)	1,027
Актюерски загуби от промени във финансовите предположения	62	722
Актюерски загуби от корекции дължащи се на опита	(252)	297
Загуба за годината от промяната на демографските предположения	7	8
Задължение признато в отчета за финансовото състояние на 31 декември	2,603	2,885

Начислени суми в отчета за всеобхватния доход по дългосрочни доходи на персонала при пенсиониране са:

	<i>31.12.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Разход за текущ стаж	360	217
Възстановен разход за минал стаж	-	-
Разход за лихви	42	46
Нетна актюерска печалба призната за годината	(52)	98
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи признати в печалбата или загубата	350	361
Актюерски загуби от промени във финансовите предположения	62	722
Загуба за годината от промяната на демографските предположения	7	8
Актюерски загуби от корекции дължащи се на опита	(252)	297
Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи признати в други компоненти на всеобхватния доход	(183)	1,027
Общо	167	1,388

Акумулираният ефект от действието на разликата между действителния опит през 2018 г. и направените актюерски предположения в оценката за предходната година е намаление на настоящата стойност на задължението и формиране на актюерска печалба за 2018 г.

При определяне на сегашната стойност към 31 декември 2018 г. са направени следните актюерски предположения:

- смъртност – по таблицата за смъртност на НСИ, за общата смъртност на населението на България за периода 2015 – 2017.
- темп на текучество – между 0 % до 23 %, в зависимост от пет обособени възрастови групи.
- дисконтов фактор - използвана е норма на база ефективен годишен лихвен процент $i = 1 \%$ (2017: $i = 1,4 \%$) . Направеното предположение се базира на данните за доходността на дългосрочните ДЦК с 10- годишен матуритет.
- предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на Дружеството и е в размери по години както следва:
 - 2019 - 5% спрямо нивото от 2018;
 - 2020 - 5% спрямо нивото от 2019;
 - 2021 - 5% спрямо нивото от 2020;
 - 2022 - 5% спрямо нивото от 2021;
 - 2023 - 5% спрямо нивото от 2022.

Предположението в предходна година е било както следва:

- 2018 - 24% спрямо нивото от 2017;
- 2019 - 5% спрямо нивото от 2018;
- 2020 - 5% спрямо нивото от 2019;
- 2021 - 5% спрямо нивото от 2020;
- 2022 - 5% спрямо нивото от 2021.

Този план с дефинирани доходи създава експозиция на Дружеството към следните рискове: инвестиционен, лихвен, риск свързан с дълголетие и риск свързан с нарастването на работните заплати. Ръководството на Дружеството ги оценява по следния начин:

- за инвестиционния - доколкото това е нефондиран план, Дружеството следва да наблюдава и текущо балансира предстоящите плащания по него с осигуряването на достатъчен паричен ресурс. Историческият опит и структурата на задължението, показват, че необходимият по години ресурс не е съществен спрямо обичайно поддържаните ликвидни средства;
- за лихвения - всяко намаление на доходността на ДЦК с подобна срочност води до увеличение на задължението по плана;
- за риска, свързан с дълголетие - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка и актуална информация за смъртността на участниците в плана. Увеличението на продължителността на живота би повлияла за евентуално увеличение на задължението. През последните години се наблюдава относителна устойчивост на този показател;
- за риска, свързан с нарастването на работните заплати - сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най-добрата преценка за бъдещото нарастване на работните заплати на участниците в плана. Такова увеличение би довело до увеличение на задължението на плана.

Анализът на чувствителността на основните актюерски предположения се основава на разумно възможните промени в тези предположения към края на отчетния период като се приема, че останалите остават непроменени.

Ефектите от изменението (увеличение или намаление) с 1 % на ръста на заплатите, дисконтовата норма и текучество, върху сумата на сегашната стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране, са оценени както следва:

	<i>2018 година</i>		<i>2017 година</i>	
	<i>Увеличение</i>	<i>Намаление</i>	<i>Увеличение</i>	<i>Намаление</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Изменение на ръста на заплатите	208	(183)	229	(203)
Изменение на дисконтовата норма	(187)	217	(210)	243
Изменение в текучеството	(198)	227	(222)	254

Ефектите от изменението (увеличение или намаление) с 1 % на ръста на заплатите, дисконтовата норма и текучество, върху общата сума на разходите за текущ стаж и лихви, са оценени както следва:

	<i>2018 година</i>		<i>2017 година</i>	
	<i>Увеличение</i>	<i>Намаление</i>	<i>Увеличение</i>	<i>Намаление</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Изменение на ръста на заплатите	29	(26)	34	(30)
Изменение на дисконтовата норма	(2)	1	(4)	3
Изменение в текучеството	(28)	32	(33)	38

Средната продължителност на дългосрочното задължение към персонала по плана с дефинирани доходи е 7.7 години (31.12.2017 г.: 7.8 години).

Очакваните плащания на обезщетения при пенсиониране по плана с дефинирани доходи за следващите 5 години е 1,276 х.лв., в т.ч. за 2019 г. е 485 х.лв.

24. ПРАВИТЕЛСТВЕНИ ФИНАНСИРАНИЯ

Полученото финансиране е по оперативни програми за обекти, свързани с енергийната ефективност на Дружеството и е на стойност 476 х. лв. (31 декември 2017 г. – 476 х. лв.). Признатият приход от финансираня до 31 декември 2018 г. - 327 х. лв. и финансираня, които ще бъдат признати като приход през следващи отчетни периоди - 149 х. лв.

	<i>31.12.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
До 1 година (краткосрочна част) (Приложение № 31)	37	37
Над 1 година (дългосрочна част)	112	149
	149	186

Краткосрочната част от финансиранята ще бъде призната като текущ приход през следващите 12 месеца от датата на отчета за финансовото състояние и е представена в Други текущи задължения (Приложение № 31).

25. КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

	<i>31.12.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Банкови заеми	12,110	-
Разсрочени такси за управление и администриране на заеми	(39)	-
	12,071	-

Дружеството има разрешена кредитна линия по револвиращ кредит в размер на до 30,000 х.лв., със срок до 20.04.2019 г., при лихвен процент – ОДИ (осреднен депозитен индекс) плюс 1.77 пункта годишно, минимум – 1,90%. Към 31 декември 2018 г. Дружеството има задължение в размер на 12,071 х.лв. (31 декември 2017 г. – няма).

Предоставеното обезпечение по заемите е оповестено в Приложение № 20.

26. ПАСИВИ ПО ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

	<i>31.12.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Пасиви по договори с клиенти от страната	9,829	-
Пасиви по договори с клиенти от чужбина	2,749	-
	12,578	-

Пасивите по договори с клиенти от страната и чужбина са основно за доставка на готова продукция.

27. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ЛИЦА

	<i>31.12.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Задължения за доставени материали горива и услуги	257	258
Получени аванси за продажби на продукцията	-	10,893
	257	11,151

Задълженията към свързани лица в лева и във валута са текущи и безлихвени. Дружеството няма просрочени търговски задължения към свързани лица.

28. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	<i>31.12.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Доставчици от страната	2,973	3,277
Доставчици от чужбина	990	539
Клиенти в страната	4	79
Клиенти в чужбина	-	2,149
	3,967	6,044

Дружеството няма просрочени търговски задължения.

Получените аванси (в лева и във валута) са основно за доставка на готова продукция.

Съгласно условията за доставка на природен газ от Булгаргаз ЕАД, Дружеството следва да заплаща текущите доставки авансово по заявка и доплащане в рамките на 12 дни. След тази дата Булгаргаз ЕАД начислява законната лихва.

29. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

	<i>31.12.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Задължения към персонала в т.ч.:	1,640	1,289
<i>Текущи задължения за месец декември</i>	<i>1,421</i>	<i>1,158</i>
<i>Начисления за непозвани компенсируеми отпуски</i>	<i>219</i>	<i>131</i>
Задължения по социалното осигуряване в т.ч.:	773	814
<i>Текущи задължения за месец декември</i>	<i>720</i>	<i>786</i>
<i>Начисления за непозвани компенсируеми отпуски</i>	<i>53</i>	<i>28</i>
	2,413	2,103

30. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ

	<i>31.12.2018</i>	<i>31.12.2017</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Задължение за данък по ЗДДФЛ	324	349
Данък върху печалбата / Корпоративен данък	-	246
Други	30	24
	354	619

Задълженията за данъци са текущи.

До датата на издаване на този отчет в Дружеството са извършени ревизии и проверки, както следва:

- ДДС – до 30 юни 2013;
- Корпоративен данък – до 31 декември 2012;
- Данък по чл.194,195 от ЗКПО – до 31 декември 2012;
- Данък по чл.204 от ЗКПО – до 31 декември 2012;
- Национален осигурителен институт – до 31 март 2009;
- Агенция „Митници“ – задължение за акциз на природен газ – до 29 февруари 2016;
- Агенция „Митници“ – задължение за акциз на ел.енергия – до 5 юни 2016.

Данъчна ревизия се извършва в петгодишен срок от изтичане на годината, през която е подадена данъчната декларация за съответното задължение. Ревизията потвърждава окончателно данъчното задължение на съответното дружество - данъчно задължено лице, освен в изрично предвидените от законодателството случаи.

31. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

<i>Другите текущи задължения</i> включват:	31.12.2018 BGN '000	31.12.2017 BGN '000
Провизия за задължения към МОСВ за въглеродни емисии	2,151	3,645
Получени гаранции	440	337
Краткосрочна част на провизии (Приложение № 22)	331	274
Задължения по вознаграждения на чуждестранни и местни лица	317	261
Удръжки от работните заплати	172	162
Задължения за такса водоползване	136	148
Задължение за дивидент	76	92
Получени депозити от клиенти	63	62
Правителствени финансираня (Приложение № 24)	37	37
Краткосрочна част на задължения по финансов лизинг (Приложение № 21)	6	32
Други задължения	146	148
	3,875	5,198

Други дългосрочни задължения в размер на 17 х. лв. (31 декември 2017 г.: 43 х. лв.) представляват част от начислено еднократно допълнително вознаграждение на изпълнителния директор, разсрочено за изплащане след 01.01.2019 г. съгласно решение на Съвета на директорите.

32. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ

Предоставени гаранции

Към 31 декември 2018 г. Дружеството е учредило в полза на търговски партньори банкови гаранции в размер на 163 х. лв. (31 декември 2017 г.: 123 х. лв.).

33. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Свързани лица на Дружеството са както следва:

Свързани лица	Вид на свързаност
<i>Акционери:</i>	
Еко Тех АД	Основен акционер (24.28 %)
Евро Ферг АД	Основен акционер (24.03 %)
Феборан ООД	Основен акционер (20.30 %)

НЕОХИМ АД**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2018 ГОДИНА*****Дъщерни дружества:***

Неохим Протект ЕООД	100 % собственост на Дружеството
Неохим Таръм ООД	100 % собственост на Дружеството
Неохим Гюбре ООД – Турция – влято	0 % собственост на Дружеството (от 17.09.2018 г.)

Други:

Терахим - Димитровград ЕООД	100 % собственост на Евро Ферг АД
Нео Китен ЕООД	100 % собственост на Евро Ферг АД
Неоплод ЕООД	100 % собственост на Евро Ферг АД
Borealis L.A.T.	100 % собственост на Borealis AG

Доставки от свързани лица

	2018 BGN '000	2017 BGN '000
Материали		
Основен акционер	90	88
Услуги		
Дъщерни дружества	1,200	1,065
Основен акционер	93	92
Други свързани дружества	-	1
	1,293	1,158
Общо	1,383	1,246

Продажби на свързани лица

	2018 BGN '000	2017 BGN '000
Продукция		
Основен акционер	79,441	85,640
Дъщерни дружества	2,011	2,626
Други свързани дружества	20,793	36,777
	102,245	125,043
Услуги		
Основен акционер	21	53
Дъщерни дружества	35	37
Други свързани дружества	1	-
	57	90
Други		
Основен акционер	305	2
Дъщерни дружества	2	3
	307	5
Общо	102,609	125,138

Условията, при които са извършвани сделките не се отклоняват от пазарните цени за подобен вид сделки.

Краткосрочните вземания от свързани лица към 31 декември са както следва:

	<i>31.12.2018</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2017</i> <i>BGN '000</i>
<i>Вземания по продажби във валута</i>		
Дъщерни дружества	771	885
<i>В т.ч. отчетна стойност</i>	3,765	3,618
<i>начислена обезценка</i>	(2,994)	(2,733)
Други свързани дружества	2,197	-
<i>В т.ч. отчетна стойност</i>	2,212	-
<i>начислена обезценка</i>	(15)	-
	2,968	885
<i>Вземания по продажби в лева</i>		
Основен акционер	-	4
Дъщерни дружества	-	1
	-	5
Общо	2,968	890

Задълженията към свързани лица към 31 декември са както следва:

	<i>31.12.2018</i> <i>BGN '000</i>	<i>31.12.2017</i> <i>BGN '000</i>
<i>Получени аванси за продажба на продукция</i>		
Основен акционер	7,111	4,903
Други свързани дружества	2,687	5,990
Дъщерни дружества	2	-
	9,800	10,893
<i>Задължения за доставени активи и услуги</i>		
Дъщерни дружества	240	242
Основен акционер	17	16
	257	258
Общо	10,057	11,151

Изпълнителен директор:

/Димитър Димитров/

Гл.счетоводител (съставител):

/Златка Илиева/

29.01.2019 г.